

כל הזכויות שמורות לחברת 4Balance הפקות בע"מ ©
 השימוש במסמך זה כפוף לתנאי השימוש באתר המקצועי לענייני חברות, www.4balance.co.il
 4B_BE_120908_014_587 סימוכין:

האם אזרחי ישראל יכולים לשלם את מותרות השחיתות?
 הוכן על ידי: אבשלום אדם (12/9/2008)

מאמר מאת: ד"ר אבשלום אדם, מומחה לאתיקה, אחריות תאגידית וממשל תאגידי. חבר עמותת שבי"ל ומנכ"ל www.vmanagement.co.il VM
 היום מצוין ברחבי העולם היום הבינלאומי למאבק בשחיתות. ובשנת 2001 ב- דורגה במקום ה- 16 במדד השחיתות העולמי ובשנת
 2008 דורגה במקום ה- 33. השחיתות פוגעת ביכולת הקיום. שכן, לקיום יש מחיר בכסף. מחיר הכסף הוא הריבית. תג מחיר לשחיתות הוא דירוג אשראי נמוך.
 משמעותו של דירוג אשראי נמוך הוא ריבית גבוהה. האם אזרחי ישראל יכולים לשלם את מותרות השחיתות? "שחיתות המידות" היא
 "קלקול המוסר": ולקלקול זה מחיר כלכלי וחברתי.

היום מצוין ברחבי העולם היום הבינלאומי למאבק בשחיתות. ובשנת 2001 ב- דורגה במקום ה- 16 במדד השחיתות העולמי ובשנת 2008
 דורגה במקום ה- 33. השחיתות פוגעת ביכולת הקיום. שכן, לקיום יש מחיר בכסף. מחיר הכסף הוא הריבית. תג מחיר לשחיתות הוא דירוג אשראי נמוך.
 משמעותו של דירוג אשראי נמוך הוא ריבית גבוהה. האם אזרחי ישראל יכולים לשלם את מותרות השחיתות? "שחיתות המידות" היא "קלקול המוסר":
 ולקלקול זה מחיר כלכלי וחברתי.

הציון על רמת השחיתות משפיע על דירוג רמת הסיכון לעסקאות ברחבי הכפר הגלובאלי. החיים בסמטאות החשוכות של הכפר הגלובאלי מסוכנים הרבה
 יותר מאשר חיים בליבו של הכפר או ברחובותיו הראשיים. ברור שאנשים מהוגנים, בעלי אמצעים, ימנעו מלהיכנס לסמטאות החשוכות או לעשות עסקים עם
 תושבי הסימטא. מדד השחיתות העולמי מסייע למיפוי הסיכון של הסימטאות והרחובות המכובדים והמכובדים פחות בכפר הגלובאלי. מקומה של ישראל
 מתדרדר, והיא עוברת למיקום בכפר אשר יקשה על תושביה את החיים ובכך פוגעת ביכולתם לעשות עסקים. השהייה במיקומה החדש פוגע ביכולתה
 לשרוד, להתקיים בכבוד ובוודאי מטיל צל כבד על יכולתה לשגשג בכפר הגלובאלי.

רבים הם מאפייני השחיתות בחיינו החברתיים, הפוליטיים והעסקיים. המובהק שבהם הוא שימוש של אדם במשרה שהחובות והזכויות הכרוכות בה מוגדרות
 היטב, והוא עושה בה לקידום אינטרסים שאין לו את הרשות החוקית והמוסרית לקדםם. במקרים רבים מדובר באינטרסים פרטיים. זו "בעיית הנציג".

על עובד ציבור מוטלות חובות מתוקף מינויו למשרה לקדם את האינטרס הציבורי, תוך כדי שמירת טוהר המידות. פעילות שאינה מכוח המינוי, או שיש בה
 פגיעה בטוהר המידות, תגרום לנזק ציבורי. חומרת הפעילות בניגוד לאינטרס הציבורי גדולה שכן היא תורמת במישרין להרס אמון הציבור בעובדי הציבור
 ובמערכת הציבורית. עם זאת, עובדי ציבור שעשו לביתם על חשבון הקופה הציבורית, או לקידום אינטרסים זרים, הם לחם חוקינו. הדוגמאות הן רבות
 ונסתפק באחת. אמון האזרחים במינהל מקרקעי ישראל ירד לשפל המדרגה, לאחר שלאחרונה נאספו ראיות המצביעות על כך שמספר עובדי המינהל קיבלו
 שלמונים מנייים או בצע כסף כדי לקדם החלטות במקרקעין. ואין חדש תחת השמש. ראשי עיריות, חברי כנסת, וחברי ממשלה, מואשמים לבקרים בקבלת
 טובות הנאה או שוחד לקידום אינטרסים זרים, וכאשר יש די בראיות שנאספו גם נשפטים על כך.

ככל שגדלה השחיתות והופכת לנפוצה יותר, קטנה יכולת האכיפה האפקטיבית של החוק. במידה והשחיתות גדלה ואין החוק מרסנה, בטווח קצר, ובייחוד
 בטווח ארוך, היא תפגע ביכולתה של החברה לשרוד. במובן זה, מדד השחיתות מתפקד כתמרור אזהרה, המאיר פעם בשנה את גודל ההרס של
 השחיתות. תג המחיר שלה גדל והולך, ונעשה בלתי נסבל.

במדד השחיתות העולמי מדרגים אנשי עסקים את דעתם באשר לשחיתות במדינות שונות. מפרסמי המדד בישראל, שקיפות בינלאומית ישראל (שבי"ל),
 מדגישים כי תרופה מרכזית לשחיתות היא: שקיפות של המעשים ודרכי קבלת החלטות. למרות זאת, הנוכחות לחשף שחיתות היא קטנה בישראל, ומי מאלו
 המתעקשים על חשיפתה לאור השמש, מוקע כאויב העם.

ציון דירוג האשראי הציבורי והפיננסי לחברה ולמדינה קובע את מידת הסיכון של החיים וההשקעה בה. מכאן שבמקומות בהם מידת השחיתות היא רבה, גם
 מידת הסיכון היא רבה, ותג מחיר לאשראי הוא גבוה, אפילו גבוה מדי במיוחד בתקופתינו, בה הפגיעה באיכות החיים וקלקלות הכלכלה גדולות, ולכן היום
 מחיר השחיתות הוא גדול מנשוא.

ד"ר אבשלום אדם ©, מומחה לאתיקה, אחריות תאגידית וממשל תאגידי. חבר עמותת שבי"ל ומנכ"ל www.vmanagement.co.il VM